

Udany rok 2024 w Muzeum Warszawy i ambitne plany na rok 2025 pod znakiem współpracy i wspólnych wartości

Muzeum Warszawy zamyka rok 2024 z rekordowymi liczbami odwiedzających, materiałów w mediach, wydarzeń i działań edukacyjnych. To wszystko dzięki zaangażowanej i otwartej publiczności. Rok 2025 przyniesie wiele okazji do odwiedzin i wspólnych działań. Ważne miejsce w programie zajmują dwie wystawy o wydarzeniach niezwykle ważnych dla kształtowania się tożsamości miasta. W Muzeum Woli otworzy się wystawa o rewolucji 1905 roku, a w Muzeum Warszawy na Rynku Starego Miasta o Festiwalu Młodzieży w 1955 roku. Muzeum Warszawskiej Pragi w formie wystawy i książki przyjrzy się dzielnicy Kamionek, a także pokaże wystawę *Kolekcje*, która powstała dzięki dwuletniej współpracy z mieszkankami i mieszkańcami Pragi. W Muzeum Woli jesienią nadejdzie kolejna edycja festiwalu **WARSZAWA W BUDOWIE** poświęcona starości w mieście. Więcej o zaplanowanych wystawach, wydarzeniach i publikacjach poniżej.

Muzeum Warszawy kończy rok 2024 wyczekiwaną premierą książkową. *Piosenki warszawskie. Antologia tekstów* to wyjątkowy, autorski wybór 77 tekstów piosenek opowiadających o stolicy. To zarówno ballady uliczne, jak i piosenki kabaretowe i estradowe, pieśni hymniczne, utwory punkowe i rapowe. Najstarszy tekst pochodzi z końca XVIII wieku, a najnowszy z 2023 roku. Towarzyszą im komentarze twórców wyboru: Bartka Chacińskiego, Jacka Hawryluka i Jana Emila Młynarskiego. Muzyczna kronika dziejów miasta, jego mieszkank i mieszkańców, przemian obyczajowych i społecznych ukazała się 6 grudnia.

Rok 2024 to wiele nagród, wyróżnień i nominacji dla Muzeum Warszawy. Wśród kilkunastu z nich warto wyróżnić Mazowieckie Zdarzenia Muzealne „Wierzba” (I miejsce dla wystawy *Zgruzowstanie Warszawy 1945–1949*, I miejsce dla projektu *Sztuka opowiadania*, II miejsce dla książki *Antologia spojrzeń. Getto warszawskie – fotografie i filmy*), Muzeum Widzialne (III nagroda w kategorii identyfikacja wystaw czasowych – *Julia Keilowa. Projektantka*, projekt graficzny: Anna Światłowska, zdjęcia: Filip Preis, liternictwo tytułu: Nina Chodaczek) nagrodę Must Have w plebiscycie Łódź Design Festival (*Zgruzowstanie*.

Przeszłość i przyszłość ruin w architekturze) czy nagrodę Narodowego Instytutu Muzeów za najlepiej wydaną edytorsko książkę (*Julia Keilowa. Projektantka art déco*) oraz dwie nagrody BohaterON dla Muzeum – Miejsca Pamięci Palmiry.

Największą nagrodą jest jednak zawsze zaufanie i zainteresowanie publiczności. Muzeum Warszawy i jego oddziały odwiedziło w 2024 roku **ponad ćwierć miliona osób!** Wizyty na wystawach stałych i czasowych, udział w działaniach edukacyjnych, koncertach, spacerach, pokazach, warsztatach były częstsze niż w poprzednich latach. **Odbyło się 14 wystaw czasowych, ponad 800 różnorodnych wydarzeń i ponad 1600 lekcji muzealnych!** Niezmiennie ogromnym zainteresowaniem cieszyła się Noc Muzeów, a także kolejne edycje Nocy Fotografii, Urodzin Starówki czy koncertów w ramach Sceny Letniej, zatem wydarzeń otwartych i dostępnych, przygotowanych dla szerokiej publiczności.

Wiosną rozpoczęła się zbiórka pamiątek i wspomnień z Festiwalu Młodzieży w 1955 roku, dzięki której warszawianki i warszawiacy ponownie mogli pomóc w powstawaniu ważnej wystawy czasowej. W 2022 roku zebrane amatorskie zdjęcia Warszawy z lat 90. XX wieku pokazane zostały na wystawie *Błysk, mat, kolor. Fotografia i Warszawa lat 90.*

Centrum Fotografii przeprowadziło pierwszą w Polsce akcję Społecznego Opisywania Fotografii. 460 wolontariuszy i wolontariuszek opisało ponad 4500 zdjęć Edwarda Hartwiga, Leonarda Jabrzemskiego, Aliny Scholtz i Alfreda Funkiewicza. Opisy zostały zweryfikowane i udostępnione on-line na stronie [Kolekcje Muzeum Warszawy](#). Portal prezentujący zbiory Muzeum Warszawy nieustannie się rozwija i jest poszerzany o kolejne zdjęcia obiektów, ich opisy oraz artykuły i teksty popularyzujące wiedzę historyczną i urbanistyczną.

W 2025 roku głośno będzie o głównych wystawach Muzeum Warszawy. *Dane warszawskie, Dzieje kamienic* i przede wszystkim ***Rzeczy warszawskie*** czeka odświeżenie. Zostaną także uzupełnione o nowe audioprzewodniki które powstały w trakcie warsztatów storytellingowych. W nowej odsłonie otworzą się także Gabinety Fotografii, Sreber i Ubioru. W przestrzeniach wystawy głównej powstaną trzy nowe miejsca wypoczynku, zaprojektowane z myślą o wszystkich odwiedzających, zwłaszcza rodzinach z dziećmi. Wygodne i przyjazne miejsca połączą relaks z funkcjonalnością, zapewniając rodzicom chwilę wytchnienia, a dzieciom bezpieczną zabawę.

Dzięki staraniom **Fundacji Muzeum Warszawy** w 2024 roku do kolekcji sztuki współczesnej dołączyło 11 dzieł, co daje imponujący wynik 35 nowych prac w ciągu niespełna dwóch lat. Pokaz pozyskanych przez Fundację obiektów, uzupełniających fascynującą opowieść o stolicy o współczesne spojrzenie, można oglądać na wystawie stałej od 30 listopada 2024 roku. Na dorocznej aukcji w listopadzie 2024 roku udało się zebrać ponad 300 tys. złotych, kolekcja będzie więc sukcesywnie się powiększać.

Na początku 2025 roku nadal będzie można odwiedzić wystawę ***Praga '44*** w Muzeum Warszawskiej Pragi opowiadającą o przebiegu powstania na prawym brzegu Wisły. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszy się wystawa ***Na miejscu i na wynos. Kuchnia warszawska*** o tym co, gdzie i jak jadali mieszkańcy i mieszkanki stolicy na przestrzeni wieków. W listopadzie w Muzeum Farmacji otworzyła się wystawa Agnieszki Brzeżańskiej o ziołach i ziołolecznictwie ***Ziółka, drzewka, y chróściki***. Sztuka najnowsza okazuje się ciekawie rezonować z historycznym wnętrzem oraz wystawą o lekach i leczeniu.

Ogromnym zainteresowaniem cieszy się wystawa **Sylwester „Kris” Braun. Fotograf od powstania**, dlatego została przedłużona do 30 marca 2025 roku. Fotografie Brauna to jedne z najważniejszych dokumentów powstania warszawskiego. Pokazane na wystawie oryginalne odbitki wykonane przez Brauna układają się w przemyślane serie. Biografia Brauna i Berty Weissberger, odkrytej asystentki i również fotografki, stają się przyczynkiem do pytania o to, jak powstaje narracja historyczna.

Pracownia Karola Tchorka zostanie udostępniona dla zwiedzających pod koniec lutego 2025 roku po ponad dwóch latach prac inwentaryzacyjnych, organizacyjnych i merytorycznych. Wizyta w historycznej przestrzeni studia rzeźbiarza Karola Tchorka (1904–1985) i możliwość obcowania z bogatym dorobkiem rzeźbiarskim, pamiątkami oraz wyposażeniem, to niezwykle doświadczenie. Obiekty w Pracowni to dzieła Karola Tchorka, spuścizna po artyście i jego rodzinie (archiwum syna Mariusza Tchorka, prace synowej Katy Bentall) i zaprzyjaźnionych twórców (Leon i Antoni Kudłowie). Zwiedzenie będzie możliwe we wtorek w godzinach 9.00–17.00. Pracownia będzie przestrzenią pracy badawczej i popularyzatorskiej związanej z dorobkiem rodziny Tchorków, miejscem realizacji kameralnych form edukacji (warsztaty, spotkania, wykłady) oraz przestrzenią interwencji artystycznych.

WYSTAWY I WYDARZENIA ZAPLANOWANE NA ROK 2025

1905. Nowy początek. Rewolucja na Woli i w Warszawie

Muzeum Woli

20.02–20.07.2025

Wydarzenia rewolucyjne lat 1905–1907 w Warszawie w dużej mierze wpłynęły na kształtowanie się tożsamości Woli – współcześnie nowoczesnego centrum biznesowego i mieszkaniowego stolicy. Dostrzec można analogie do współczesnych mechanizmów globalnej polityki, ekonomii i zmian społecznych. Wystawa przywołuje marginalizowane do tej pory wątki wydarzeń sprzed 120 lat takie jak strajki młodzieży, pogrom alfonsów czy walkę o prawa kobiet. To podczas rewolucji 1905 roku pojawiały się postulaty o ośmiogodzinnym dniu pracy, prawach pracowniczych czy powszechnych prawach wyborczych. Na wystawie będzie można zobaczyć historyczne transparenty z manifestacji, druki ulotne, bogate zbiory fotografii ukazujące masowe protesty i manifestacje, a także dokumentacje zamachów bombowych. Ponadto zaprezentowany zostanie zestaw okolicznościowych pocztówek i grafik przedstawiający przebieg wydarzeń związanych z rewolucją.

Kurator: Konrad Schiller

Jarosław Kozakiewicz: UNDERGROUND

Galeria Rynek 30

13.03–3.08.2025

Jarosław Kozakiewicz w interdyscyplinarnym projekcie rozważa możliwości obserwowania życia, które toczy się pod ziemią. Koncepcję obserwatorium przedstawia w formie rzeźbiarskiej makiety budynku,

uzupełnionej o rysunki inspirowane naturalnymi procesami zachodzącymi w ściółce leśnej oraz zdjęcia mikroskopowe autorstwa Karla Ritza, profesora biologii gleby z uniwersytetu w Nottingham. Wystawa to również instalacja dźwiękowa oraz interwencje młodych artystów i artystek, a także program performatywny.

Kurorki: Zofia Rojek, Dorota Stolarska-Kultys

Znaleźne. Przeszłość i przyszłość Kamionka

Muzeum Warszawskiej Pragi

10.04–28.09.2025

Kamionek, jako wieś Kamion, pojawia się w kronikach z XIV wieku. Od 1891 roku to dzielnica Warszawy, najpierw typowo przemysłowa, dziś coraz szybciej gentryfikowana. Czy historię lokalną można przedstawić jako archiwum, kartotekę i muzeum w jednym? Związani z Kamionkiem fotografka i badaczka Agnieszka Rayss oraz pisarz i grafik Marcin Wicha otworzą Muzeum Warszawskiej Pragi na wszystko, co je otacza. Pokazane zostaną eksponaty ze zbiorów Muzeum, archiwalne zdjęcia i dokumenty, a także charakterystyczne, znalezione obiekty współczesne oraz nieoczywiste, wykonane specjalnie na wystawę fotografie dzisiejszego Kamionka.

Zespół kuratorski: Agnieszka Rayss, Marcin Wicha

Równolegle ukaże się książka pod tytułem ***Kamionek***, literacko-fotograficzna opowieść ukazująca wyjątkowość tej części Warszawy. Historie miejsc, przedmiotów oraz postaci przeplatają się z eksponatami z kolekcji Muzeum Warszawskiej Pragi.

Lato, które zmieniło wszystko. Festiwal 1955

Muzeum Warszawy

19.06–21.12.2025

V Światowy Festiwal Młodzieży i Studentów odbywał się od 31 lipca do 15 sierpnia 1955 roku. Był najbardziej spektakularnym wydarzeniem tamtego czasu i stał się doświadczeniem pokoleniowym dla wielu osób wkraczających w dorosłość po drugiej wojnie światowej, w realiach Polski Ludowej. Do Warszawy przybyło około 30 tysięcy osób ze 114 krajów świata. Pałac Kultury i Stadion Dziesięciolecia właśnie oddano do użytku, a miasto dekorowano wielkoformatowymi realizacjami malarskimi. Zorganizowano setki wydarzeń: koncertów, wystaw, spotkań, odczytów i imprez. Tłem dla Festiwalu 1955 były ruiny wciąż odbudowującego się miasta. Dwutygodniowy karnawał wielokulturowości poprzedzał nadchodzące zmiany polityczne i społeczne, zarówno w Polsce, jak i na świecie.

Wystawa *Lato, które zmieniło wszystko. Festiwal 1955* opowie historię samego przedsięwzięcia, a także zarysuje społeczne i kulturowe tło lat 50. XX wieku. Poruszane wątki to między innymi awans społeczny, budowa socjalistycznej Warszawy, koniec doktryny socrealizmu w sztuce, znaczenie przestrzeni publicznej, początki dekolonizacji i „przepuszczalność” żelaznej kurtyny.

Wystawa powstała także dzięki zbiorce pamiątek i wspomnień z Festiwalu.

Zespół kuratorski: Błażej Brzostek, Zofia Rojek

Wystawie będzie towarzyszyła książka rozwijająca wątki społeczno-kulturowe zarysowane na ekspozycji.

Wśród autorek i autorów esejów: Matthieu Gillabert, Iwona Kurz, Andrzej Skalimowski, Magda Szcześniak.

Urodziny Starówki

18–19.07.2025

Warszawianki i warszawiacy pokochali Urodziny Starówki! Dlatego też Muzeum Warszawy zorganizuje już trzecią edycję tej imprezy. Lipcowy weekend będzie okazją do wspólnego świętowania, słuchania muzyki, oglądania wystaw, a przede wszystkim poznawania Starego Miasta.

W lipcu ukaże się także publikacja poświęcona Starówce – kolejna w serii nagradzanych przewodników z mapą, po *Zielonych ścieżkach wokół Izby Pamięci na Woli* i *Leśnych ścieżkach wokół Miejsca Pamięci Palmiry*. Nowy tom opowie o Starym i Nowym Mieście, ważnych dla tej części Warszawy postaciach, wybranych kamienicach, śladach przeszłości i współczesnym kolorycie okolic Muzeum Warszawy.

Noc Fotografii

12.09.2025

Trzecia edycja wyjątkowego wydarzenia plenerowego, podczas którego Stare i Nowe Miasto Warszawy wypełnia się pokazami fotograficznymi. Będzie to noc pełna inspirujących pokazów multimedialnych – fotografie wyświetlane będą na ekranach, murach i fasadach kamienic miejskich. Specjalnym gościem w roku 2025 będzie Wielka Brytania – fotografowie i instytucje zaprezentują projekty stanowiące przegląd historycznych i współczesnych nurtów brytyjskiej fotografii.

Już w kwietniu ruszy trzecia edycja konkursu fotograficznego dla osób debiutujących i z dorobkiem fotograficznym. Nagrodzone projekty zostaną zaprezentowane pod czas Nocy Fotografii. Tematem konkursu będą *Granice miasta / granice w mieście*. Celem konkursu jest zachęcenie uczestników i uczestniczek do refleksji nad przestrzenią miasta oraz uchwycenie wielowymiarowych podziałów, które kształtują życie mieszkańców i mieszkanek, a także wygląd stolicy. Granice interpretowane mogą być szeroko – od fizycznych, materialnych barier po niewidoczne, lecz wyraźnie odczuwalne.

Realizacja: Karolina Puchała-Rojek, Julia Staniszevska, Dorota Stolarska-Kultys

WARSZAWA W BUDOWIE 17

Muzeum Woli

19.09.2025–29.03.2026

Od 2023 roku Muzeum Warszawy i Muzeum Sztuki Nowoczesnej naprzemiennie przygotowują kolejne odsłony festiwalu WARSZAWA W BUDOWIE. Po znakomicie przyjętej 15. edycji pod tytułem *Zimno już*

było o wzroście temperatury w miastach kolejna, organizowana w Muzeum Woli, poruszy temat starości. Co wzrastająca liczba seniorów w społeczeństwie oznacza dla miasta? Jakie wyzwania stawia przed władzami, osobami projektującymi rozwiązania architektoniczne i urbanistyczne, a także mieszkankami i mieszkańcami? Punktem wyjścia dla festiwalu i wystawy jest długofalowa współpraca projektowa z grupami seniorskimi. Upodmiotowienie i krytyczne spojrzenie na język używany do opisywania starości to bardzo ważne wątki WWB 17, które ująć można jako etykę troski, stojącą w kontrze do podejścia indywidualistycznego. Spojrzenie na teraźniejszość i w przyszłość nie byłoby możliwe bez zbadania kontekstu historycznego: zmian w opiece instytucjonalnej na przestrzeni XX wieku, podejściu do opieki indywidualnej, a także po prostu tego, jak wyglądała starość w Warszawie.

Kuratorki: Wanda Kaczor, Magdalena Staroszczyk

Gabinet Fotografii w nowej odsłonie

Część wystawy *Rzeczy warszawskie* w Muzeum Warszawy

od 29.10.2025

Fotografowanie miasta to szeroki, a zarazem bardzo specyficzny zbiór praktyk. Nowa odsłona Gabinetu Fotografii ukaże różnorodność spojrzeń na Warszawę, a także wyjątkowość prezentowanej kolekcji. W zbiorach Muzeum Warszawy znajduje się dużo negatywów, dlatego pokazane zostaną interesujące wizualnie stykówki czy paski kliszy. Pierwsza część ekspozycji zarysuje relacje między historią Warszawy a fotografią. Druga, problemowa, szerzej opowie o danych okresach historycznych: fotografii dziewiętnastowiecznej, z pierwszej połowy XX wieku i współczesnej.

Kuratorki: Katarzyna Adamska, Monika Michałowicz, Ewa Nowak-Mitura, Julia Staniszevska

Kolekcje. Bycie pośród rzeczy

Muzeum Warszawskiej Pragi

20.11.2025–29.03.2026

Wystawa *Kolekcje* jest efektem ponad dwóch lat pracy z grupą mieszkanek i mieszkańców Pragi. Kolekcja Muzeum Warszawskiej Pragi to ogromna liczba obiektów, także tych niepozornych i prozaicznych. Spojrzenie na relacje tych przedmiotów z ludźmi i toczącym się życiem pozwoliło na postawienie pytań o sens, metody i motywacje tworzenia kolekcji – zarówno tych osobistych, jak i muzealnych. Po otwarciu wystawy publiczność wciąż będzie mogła współtworzyć ekspozycję, komentować ją i dzielić się osobistymi doświadczeniami. Partycypacyjny charakter wystawy to krok ku demokratyzacji zasad i praktyk instytucji kultury.

Zespół kuratorski: Małgorzata Czekajło i grupa warsztatowa cyklu „Kolekcje”

PREMIERY WYDAWNICZE

Wystawom *Znaleźne. Przeszłość i przyszłość Kamionka* oraz *Lato, inne niż wszystkie. Festiwal 1955* będą towarzyszyły książki. Jak zwykle w Muzeum Warszawy publikacje nie będą klasycznymi katalogami, a raczej bogato ilustrowanymi zbiorami esejów, które rozwiną wątki zarysowane na ekspozycjach, wskażą nowe interpretacje i kierunki rozważań.

Podczas Urodzin Starówki okolice Muzeum Warszawy będzie można zwiedzić ze spacerownikiem, czyli przewodnikiem z mapą, kolejnym w serii po *Zielonych ścieżkach* i *Leśnych ścieżkach*.

W listopadzie 2025 roku ukaże się zbiór esejów poświęconych kuchni warszawskiej – praktykom żywieniowym i ich miejscu w historii społecznej miasta. Odzwierciedlały obyczaje, relacje międzyludzkie, były powiązane z przestrzenią miejską. Teksty autorstwa m.in. Renaty Hryciuk, Łukasza Modelskiego, Marty Sikorskiej, Katarzyny Stańczak-Wiślicz uzupełnią reprodukcje obiektów Muzeum Warszawy.

Plany Warszawy powrócą w grudniu 2025 roku! Doceniana przez krytyków i uwielbiana przez czytelników seria zostanie uzupełniona o plan miasta z czasu okupacji niemieckiej. **Plan Warszawy 1943** to znakomitej jakości reprodukcja mapy oraz teksty m.in. Pawła Wespiańskiego i Jacka Leociaka. Publikację otworzy esej o życiu w mieście na podstawie relacji zamieszkujących je Polaków, Żydów oraz Niemców. Opracowanie kartograficzne dotyczy niemieckich planów Warszawy z ręcznie wyrysowanymi granicami obszaru getta. Książkę uzupełnią ilustracje i wybór map z wydań polskich i niemieckich z lat 1940–1944.

WARSZTATY, OPROWADZANIA, LEKCJE I WIELE WIĘCEJ

Niezmiennie popularną i docenianą częścią programu Muzeum Warszawy jest oferta edukacyjna – zarówno dla młodszych, jak i starszych osób pragnących dowiedzieć się więcej o mieście. W 2025 roku szczególnie dużo aktywności dotyczyć będzie wystawy głównej. To na przykład lekcje muzealne, cykl **Niedziela z opowieścią** czy wyjątkowy projekt **Warsaw caught my eye**, czyli oprowadzania po angielsku przygotowane przez osoby z doświadczeniem migranckim. Podczas kolejnej edycji warsztatów **Sztuka opowiadania** młodzież rozwinie umiejętności storytellingowe i przygotuje własne ścieżki zwiedzania wystaw. **Kamienica pełna tajemnic** to program przygotowany dla rodzin dzieci z niepełnosprawnościami. Laboratorium Miasta zapewni program towarzyszący wystawom czasowym – poruszane tematy pogłębią oprowadzania kuratorskie i autorskie, wykłady, spotkania czy debaty. Kontynuowany będzie także projekt dotyczący piosenki jako niematerialnego dziedzictwa **Piosenka w mieście**. Odbędą się spacerzy muzyczne, kolędowania, spotkania, koncerty. Biblioteka Muzeum Warszawy kontynuuje program nauki języka polskiego *Warszawa dla początkujących, średniozaawansowanych i zaawansowanych*. Nowym działaniem będzie cykl oprowadzań i warsztatów dla osób dorosłych w spektrum autyzmu – **Warszawskie spektrum wiedzy**.

Muzeum Warszawskiej Pragi poza programem edukacyjnym do wystaw czasowych będzie kontynuować popularne projekty, jak na przykład *Prawobrzeżni*, *Migawki*. *Fotograficzne Archiwum Rewitalizacji* czy koncerty w ramach Sceny Letniej na muzealnym podwórzu.

Warsztaty, wykłady i spacerzy odbywać się będą także w Muzeum Drukarstwa, Muzeum Farmacji, Muzeum – Miejscu Pamięci Palmiry czy Izbie Pamięci.

Kontakt dla mediów:

Aleksandra Migacz

Muzeum Warszawy

22 277 43 45, 723 249 094

aleksandra.migacz@muzeumwarszawy.pl

Nela Sobieszczkańska

Muzeum Warszawy

502 244 911

nela.sobieszczanska@muzeumwarszawy.pl

Materiały dla mediów:

www.muzeumwarszawy.pl/dla-mediow